

พระราชพิธีพืชมงคล จรดพระนังคัล

ณวันพืชมงคล เดือนหก ขึ้นสิบสามค่ำ เวลา
บ่ายห้าโมงถ้วน โท้แห่พระคันธารราษฎร์ออก
ไปท้องสนามหลวง เวลาค่ำโปรดให้สมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราช เสด็จออกไปทรงจุดเทียน ที่ท้อง
สนามหลวง พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธ
มนต์ ในถว้พระราชพิธีพืชมงคล พระยาอภิ
รณฤทธิ ซึ่งจะไปทำพระราชพิธีจรดพระนังคัล แล
ท่านเจ้าแก้วที่จะไปเป็นนางเทพี ๔ คน ได้ฟังสวด
พระพุทธมนต์ด้วย เมื่อสวดมนต์จบ แล้วโปรด
ให้สมเด็จพระเจ้าอนังยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงษ
กรมพระภาณุพันธุวงษวรเดช ทรงรทหน้าสังฆ
ทานทั้ง ๕ ที่จะไปทำพิธีตามโบราณประเพณี
ส่วนที่ทุ่งชุ่มบ่อเย็นนี้ พระมหาราชครูพิธี ไท้ ออก
ไปทำพิธีตามพิศณุศาสตร์ เมื่อเวลาบ่ายห้าโมง
ถ้วน โท้แห่พระไภยสาครออกไปส่งณทุ่งชุ่มบ่อ
เย็นณวันพืชมงคล เดือนหก ขึ้นสิบสามค่ำ เวลา
เช้ามีการเลี้ยงพระที่ท้องสนามหลวง ส่วนที่ทุ่ง
ชุ่มบ่อเย็น มีการพระราชพิธีจรดพระนังคัลตาม
ธรรมเนียม ในมี พระยาผู้ ที่แรกหาผู้ล่า ๕
คือ ความโหราศาสตร์พยากรณ์ ว่าน้ำท่าบริบูรณ์
งามใดซึ่งเทียมโลกินเข้า โท้ชเข้าเปลือก น้ำตาม
โศยสาคร ว่าสิ่งที โคสิจะมีราคาที่ว่ามาที่
ตามคำวโศยสาคร ซึ่งนิยมกันคือ ๆ มา
ดูราชการพระราชพิธีเท่านี้

ข่าวตั้งพระราชคณะ พระครุ

เวลาเช้า ๔ โมงเศษ โปรดให้เลี้ยง
พระสงฆ์ที่พระที่นั่งศิวโมกษปราสาท ๔๐ องค์
แล้วขณมาคชเวลาเสด็จออก อยู่บนพระที่นั่ง
จักรกัรมหาปราสาท

เวลาบ่าย ๒ โมงเศษ เสด็จออกพระราชทาน
สัญญาบัตรพระสงฆ์ ซึ่งมีคุณงามมีที่ ควรจะดำรง
สมณศักดิ์ไว้รวม ๑๕ องค์ คือ

พระราชทานไครแพะ แลสัญญาบัตร
ให้หม่อมราชวงษพระเจริญ เปรียญ ๕ ประโยค
วัดวังโสมสีคาราม เป็นพระราชทานพิศณุนิ
ที่พระราชาคณะ ไปอยู่วัดโมลีโลกยารามนิตยภัตร
เดือนละ ๔ ตำลึง สัญญาบัตรวัน ๖ เดือน ๖
ขึ้น ๑๕ ค่ำ บ้านนพพถ พระพุทธศาสนา
กาล ๒๔๒๕ พรรษา เป็นวันที่ ๖๗๕๑ ในรัช
กาลปัตยุบันนี้ พระราชทานศาลียกแดกหักทอง
ขวาง พิภรองตราอามแผ่เคียน พิภรองโคมก
ยามหักทองขวาง ย่ามเข้มชวย ขาดรณเข้มชวย
ฝ่ายาศเชิงบารมุดลำรับ ๑ กระโถนภาหน้าอมบัค
เป็นเครื่องยศ แลผ้าขาวพับของข้างในด้วย

แล้วพระราชทานไครแพะ สัญญาบัตรให้พระ
มทาศิงสโก (อ่อน) เปรียญ ๗ ประโยค
วัดขยฆารามวิหาร เป็นพระเมษารธรรมสที่พระ
ราชาคณะ มีนิตกรภัตรเดือนละ ๔ ตำลึง ๑

พระมหาคณนทิกโต (ผู้) เปรียญ ๔ ประโยค
วัดขยฆาราม เป็นพระวิเชียรมุนีที่พระราชาคณะ
มีนิตยภัตรเดือนละ ๔ ตำลึง ๑

เจ้าอธิการน้อย เปรียญ ๔ ประโยค วัดชี
สถอนเมืองเพชรบุรี เป็นพระญาณโพธิที่พระ
ราชาคณะ ไปอยู่วัดอัมพวันเจ้าคณะใหญ่ เมือง
สมุทรสงคราม นิตกรภัตรเดือนละ ๔ ตำลึง ๑

พระครูจันตยาภม วัดลัทธิภวณริวัด เป็น
พระสมุทมนีที่พระราชาคณะ เจ้าคณะเมืองราชบุรี
นิตกรภัตรเดือนละ ๓ ตำลึง ๑

พระครูมหาสมณวงษ วัดมหาสมณาราม เป็น
พระมหาสมณวงษ ที่พระราชาคณะเมืองราชบุรี
นิตกรภัตรเดือนละ ๓ ตำลึง ๑

พระครูสังฆปาโมกข์ วัดราชบูรณะ เป็นพระ
ปรารภมณีนิกัทธิพระราชาคณะ ไปอยู่วัดราชโอรส
รวม นิตยภัทรเดือนละ ๓ คำสั่ง ๑

๖ องค์นี้ พระราชทานศาลียกแกกหักของ
ขวาง แลเครื่องยศต่าง ๆ เหมือนพระราชา
นพัตถมณี เป็นเครื่องยศ

พระครูสาธุธรรมเมตตาธาร วัดทองธรรมชาติ
เป็นพระภิกษุโสดกฤทธิพระราชาคณะ นิตย
ภัทรเดือนละ ๓ คำสั่ง พระราชทานศาลียกแกกหัก
แลเครื่องยศต่าง ๆ เป็นเครื่องยศ ๑

แล้วพระราชทานผ้าไตรสลับแพร สัตถุญาบัตร
ให้พระปลัดทิมนอกราชการ วัดพิไชยญาติการาม
เป็นพระครูอุทมนัตถิย ไปอยู่วัดศรีสุริยวงษ
เมืองราชบุรี นิตยภัทรเดือนละ ๔ บาท พระ
ราชทานศาลียกแกกหักของขวางพันแคง พัก
รองโหมก ย่ามหักคองขวางที่ขอบ ย่ามอ๊กถัว
บาทกรดงอ๊กถัว กระโถนถ้ำน้ำถมมัท เป็นเครื่องยศ
แลผ้าขาวพับของข้างในด้วย

พระปลัดเล็ก วัดเทพธิดา เป็นพระครู
สุนทราศีลาจารย์ นิตยภัทรเดือนละ ๔ บาท ๑

พระสมุหคณนอกราชการ วัดอรุณราช
วราราม เป็นพระครูวิริยกิจจารี ไปอยู่วัดอภัยท
มวิจิตราม นิตยภัทรเดือนละ ๖ บาท ๑

พระครูศรีบทิสันทรนอกราชการ วัดศาลาปูน
อรุณเก่า เป็นพระครูพุทธวิหารโสภณ นิตยภัทร
เดือนละ ๖ บาท ๑

พระปลัดเนียมนอกราชการ วัดนางชี เป็น
พระครูศีลสุภณนทร นิตยภัทรเดือนละ ๖ บาท ๑

ทั้ง ๘ องค์นี้ พระราชทานศาลียกแกกหัก
หักของขวางพันแคง แลเครื่องยศต่าง ๆ เหมือน
พระครูอุทมนัตถิย เป็นเครื่องยศ

พระสมุหคณ วัดกาญจนสิงหาศน์ เป็นพระครู
นิโรธวิจิตร นิตยภัทรเดือนละ ๖ บาท พระ
ราชทานศาลียกแกกหักของขวางพันแคง แล
เครื่องยศต่าง ๆ เป็นเครื่องยศ ๑

พระครูวิสุทธิศีลาจารย์ วัดกลางเมืองนคร
ราชสีมา เป็นพระครูสังฆปาโมกข์ เจ้าคณะใหญ่
เมืองนครราชสีมา ๑

พระวินัยธรชั้นนอกราชการ วัดอรุณราช
วราราม เป็นพระครูวิบูลย์เกียรติมนี ไปอยู่วัด
เหมือนใหม่ เจ้าคณะเมืองราชบุรี ๑

๗ องค์นี้ พระราชทานศาลียกแกกหักของ
แลเครื่องยศต่าง ๆ เป็นเครื่องยศ

พระราชทานผ้าไตร สัตถุญาบัตร เจ้าอธิการ
ทอง วัดบ้านใน เมืองกลัดกัน เป็นพระครูอินท
สุวรรณาจารย์ เจ้าคณะเมืองกลัดกัน ๑

เจ้าอธิการทอง วัดกระษักรารุงเก่า เป็น
พระครูวิญญานวัฑฒ ๑

๘ องค์นี้ พระราชทานศาลียกแกกหัก
ของแลเครื่องยศต่าง ๆ บาทกรดงอ๊กถัว ย่าม
หักคองขวางที่ขอบ ย่ามอ๊กถัว บาทกรดงอ๊กถัว
กระโถนถ้ำน้ำถมมัท ผ้าขาวพับของข้างในด้วย

เจ้าอธิการเปลี่ยน วัดสามจีนใต้ เป็นพระครู
ถาวรสมณวงษ พระราชทานศาลียกแกกหัก
อ๊กถัว แลบาทกร ย่าม เหมือนพระครูวิญญานวัฑ
ฒ เป็นเครื่องยศ

เมื่อทรงตั้งตำแหน่งพระสงฆ์แล้ว พระ
ราชทานศาลียกแกกหัก แลพระครูธรรมวิจิตร
บัญญัติสามนี้ เจ้าคณะเมืองหลวง

ขณะนั้นเมื่อทรงตั้งพระราชาคณะนั้น พระ
สงฆ์ทั้งปวงสวดไชยมงคลพร้อมกัน ครั้นพระสงฆ์
ที่รับตำแหน่งใหม่ครองผ้าแล้ว ถวายพระภักดิ์
อติเรกถวายพระพรลา พระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น